
Yrittäjien työperäisen maahanmuuton korjaussarja

Yleisimmät ongelmat

- Maahanmuutto on hajaantunut eri viranomaisille ja virastoille, jotka siirtävät vastuuta toisilleen. Maahanmuuttohallinnon uudistamiselle on useita perusteita.
- Lupaviranomaiset eivät korjaa virheellisiä menettelytapoja ja kaavamaisia päätösrutiineja, vaikka päätökset olisivat muuttuneet muutoksenhakuasteissa. Toisin sanoen virheelliset päätökset ovat hyväksytyjä ja hallinto-oikeudet joutuvat oikaisemaan virheet, vaikka ne ruuhkauttavat järjestelmän ja hakijat joutuvat vuosien kierteeseen. Tämä pitää ratkaista.
- Neuvonnan ja viestinnän puute.
- Ihmiset varailevat paljon turhia aikoja Migriin, kun luulevat saavansa sieltä palvelua, ja lähettävät puutteellisia ja väärää hakemuksia, kun eivät osaa täyttää oikein ja ruuhkauttavat Migrin hakukanavat.
- Ihmiset tarvitsevat henkilökohtaista neuvontaa, jotta he osaavat täyttää oikeat hakemukset oikein ja saavat tiedon prosessien kulusta, jotta eivät kuormita turhaan järjestelmää. Näin Migrinkin jäisi työrauha.
- Migrissä ole yhtään aikaa koko vuodeksi vapaana Helsingistä. Migri voisi tiedottaa selkeämmin, että aikoja on tarjolla aina kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan ts. joka arkiamu aukeaa uudet ajat kolmen kuukauden päähän. Kun tästä ei kerrota, ihmiset jäävät puutteellisten tietojen varaan ja kuormittavat järjestelmää.
- Yrittäjien oleskelulupien käsittelyajat venyvät jopa 18 kuukauteen.

Miten tilanne kannattaa korjata?

1. Tarveharkinnasta tulisi luopua välittömästi, sillä se jarruttaa monen yrityksen kasvua, tarveharkintaan kuluu aikaa ja se estää parhaan työntekijän valinnan.
2. Migrin virheellisistä päätöksistä on opittava, etteivät samat virheet toistuisi eri hakijoiden kohdalla: miten virheellisiä päätöksiä tällä hetkellä käydään läpi ja käytetään esimerkkinä?
3. Migrin on laitettava konkreettisia esimerkkejä verkkosivuilleen siitä, miten lomakkeita tulee täyttää - esimerkiksi videon muodossa.
4. Migri kaipaa lisää palvelupisteitä erityisesti suuriin kaupunkeihin.

5. Migrillä tulisi olla yhden tapaamisajan varauskiintiö per asiakas, jotta järjestelmä ei tukkiudu.
6. Oleskelulupaprosessiin sisältyvän TE-toimiston osapäätökseen liittyvien käsittelyä odottavien hakemusten jonoa tulee hallita paremmin ja tehdä huolellisempi esikarsinta tai siirtää päätökset kokonaan yhdelle taholle. (Työntekijän oleskeluluvan myöntää Migri vasta, kun työ- ja elinkeinotoimisto on tehnyt hakemukseen myönteisen osapäätöksen.)
7. Sähköisen haun pitäisi olla mahdollista kaikille oleskeluluville (ei pakoteta ihmisiä matkustamaan toiseen maahan Suomen lähetystöön, jos sellaista ei omasta maasta löydy).
8. Työnantajille on annettava tukea Maahanmuuttoviraston sähköisen asiointipalvelun EnterFinlandin käyttöön.
9. Lupien käsittelyaikoja tulee nopeuttaa merkittävästi
10. Mahdollistetaan sujuva siirtyminen eri oleskelulupien välille (esim. yrittäjästä työntekijäksi ja toisinpäin ja erilaisten työnteon mallien yhdistäminen). Tämä voi myös osaltaan kitkeä ulkomaalaisten työntekijöiden hyväksikäyttöä.
11. Otetaan opiskelijat osaksi D-viisumia ja myönnetään pysyvä oleskelulupa valmistuneelle ulkomaalaiselle opiskelijalle, oli kyseessä toinen aste tai korkeakoulu.
12. Nopeutetaan turvapaikanhakijoille työnteko-oikeuden alkamista varmistuen kuitenkin, ettei järjestelmää käytetä väärin.
13. Ulkomaalaislaki ei sisällytä perhesideperusteisen oleskeluluvan odottajia niiden ulkomaalaisten joukkoon, joilla on työnteko-oikeus Suomessa ilman oleskelulupaa. Ehdotamme lakimuutosta kotoutumisen tehostamiseksi. Työnteko- ja opiskeluoikeuden tai kotoutumispalveluiden avaaminen helpottaisi perhesideperusteisen oleskeluluvan odottajien tilannetta.
14. Siirrytään etukäteisvalvonnasta jälkivalvontaan esimerkiksi yrittäjien oleskelulupien kohdalla (poistetaan vaatimus valmiista sopimuksista, tilavuokrasta jne., sillä näitä on vaikea toteuttaa ilman oleskelulupaa).
15. Tulotasojä ja niiden vaikutusta oleskelulupiin tulisi tarkastella alueellisesti, sillä eläminen ja asuminen on eri hintaista eri puolella Suomea.
16. Hajaantunut maahanmuuttohallinto tulisi keskittää yhteen viranomaiseen, jonka tehtävänä olisi sekä maahanmuuttoa koskeva tapauskohtainen päätöksenteko, että aktiivinen yhteistyö muiden viranomaisten kanssa; näin palvellaan parhaiten Suomen tarpeita maahanmuuton avittamiseksi.